



GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE cu privire la completarea Programului pentru integrarea problemelor îmbătrînirii în politici

nr. 1147 din 20.12.2017

(în vigoare 05.01.2018)

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 1-6 art. 1 din 05.01.2018

* * *

Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

1. Programul pentru integrarea problemelor îmbătrînirii în politici, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.406 din 2 iunie 2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.153-159, art.453), se completează cu anexele nr.3 și nr.4, conform anexei la prezenta hotărîre.

2. Cheltuielile ce țin de realizarea Planului de acțiuni privind implementarea principiului îmbătrînirii active (2018-2021) vor fi efectuate din bugetele instituțiilor responsabile, în limitele alocațiilor prevăzute anual în acest scop, precum și din alte surse, conform legislației în vigoare.

3. Ministerele și alte autorități administrative centrale vor întreprinde măsurile necesare pentru executarea integrală și în termenele stabilite a Planului de acțiuni sus-numit și vor informa Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale anual, pînă la 1 martie, privind gradul de implementare a acestuia.

4. Monitorizarea și coordonarea procesului de realizare a Planului de acțiuni menționat se pun în sarcina Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, care va informa Guvernul anual, pînă la 1 aprilie, despre realizarea acestuia.

5. Se recomandă autorităților administrației publice locale să implementeze la nivel local acțiunile prevăzute în Planul de acțiuni nominalizat.

PRIM-MINISTRU

Pavel FILIP

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

ministrul economiei

și infrastructurii

Octavian Calmîc

Ministrul sănătății,

muncii și protecției sociale

Stela Grigoraș

Ministrul finanțelor

Octavian Armașu

Ministrul educației,

culturii și cercetării

Monica Babuc

Nr.1147. Chișinău, 20 decembrie 2017.

PLAN DE ACȚIUNI
privind implementarea principiului îmbătrînirii active (2018-2021)

Nr. crt.	Acțiuni	Subacțiuni	Termene de realizare	Responsabili pentru implementare/ <i>parteneri</i>	Costuri de implementare, mii lei	Indicatori de progres
1	2	3	4	5	6	7
<p>Obiectivul 1. Integrarea politicilor de îmbătrînire în toate ramurile de politici cu scopul de a armoniza societatea și economia cu schimbările demografice și a crea o societate pentru toate vârstele</p> <p>Rezultat scontat: politicile publice elaborate la nivel central și local integrează perspectiva îmbătrînirii prin îmbunătățirea indicelui îmbătrînirii active în Republica Moldova cu 25% în 2021, avînd ca reper 27,1% în 2015</p>						
1.1.	Realizarea programului-suport de integrare în politicile publice sectoriale a perspectivei îmbătrînirii	<p>1.1.1. Selectarea a 2 ministere partenere responsabile de domeniile: sănătate, muncă, educație</p> <p>1.1.2. Desemnarea responsabililor pentru integrarea perspectivei îmbătrînirii</p> <p>1.1.3. Program de instruire și oferire a suportului metodologic pentru persoanele responsabile desemnate</p>	2018-2019	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	80 000	Minimum 3 politici sectoriale pe ministere elaborate conform metodologiei de integrare a perspectivei îmbătrînirii
1.2.	Realizarea programului-pilot de integrare a perspectivei îmbătrînirii la nivel local	<p>1.2.1. Selectarea a 5 autorități ale administrației publice locale partenere</p> <p>1.2.2. Desemnarea responsabililor pentru integrarea perspectivei vîrstnicilor</p> <p>1.2.3. Program de instruire și oferire a suportului metodologic</p>	2019-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	120 000	Cel puțin 5 strategii elaborate de către autoritățile administrației publice locale de nivelurile întîi și al doilea
1.3.	Ajustarea cadrului	1.3.1. Revizuirea	2020	Ministerul	În limitele	Proiect de act

	normativ cu privire la introducerea în toate politicile sectoriale, inclusiv în cadrul bugetar pe termen mediu, a perspectivei îmbătrînirii	<p>cadrelui legal aferent luării deciziilor (Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală)</p> <p>1.3.2. Organizarea dezbaterilor publice cu părțile interesate relevante</p> <p>1.3.3. Promovarea și adoptarea amendamentelor</p>		Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Cancelaria de Stat	mijloacelor financiare alocate	normativ elaborat și adoptat
<p>Obiectivul 2. Asigurarea integrării și participării depline a persoanelor în etate în societate</p> <p>Rezultat scontat: creșterea gradului de participare a vîrstnicilor la procesul de luare a deciziilor de la 7,8% în 2015 pînă la 15% în anul 2021</p>						
2.1.	Consolidarea capacităților instituționale ale Platformei pentru Îmbătrînire Activă, în special în domeniile advocacy și analiză a politicilor publice	<p>2.1.1. Realizarea a minimum 3 module de instruire în domeniul analizei de politici publice pentru membrii Platformei pentru Îmbătrînire Activă</p> <p>2.1.2. Instituirea funcției de analist de politici publice în cadrul Platformei pentru Îmbătrînire Activă</p> <p>2.1.3. Elaborarea anuală a planului de consultare reciprocă a politicilor dintre Guvern și Platforma pentru Îmbătrînire Activă</p>	2018-2019	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale/ <i>HelpAge International Moldova;</i> <i>Fondul Națiunilor Unite pentru Populație</i>	60 000	Comentarii relevante furnizate anual de către Platforma pentru Îmbătrînire Activă în procesul de elaborare a cel puțin 10 politici publice adoptate de către autoritățile publice centrale
2.2.	Realizarea inițiativei de consultare a vîrstnicilor la nivel local	<p>2.2.1. Selectarea a 10 autorități ale administrației publice locale de nivelurile întîi și al doilea pentru a testa măsuri speciale de consultare a vîrstnicilor</p> <p>2.2.2. Suport metodologic acordat autorităților administrației publice locale în consultarea vîrstnicilor</p>	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale/ <i>HelpAge International Moldova;</i> <i>Platforma pentru Îmbătrînire Activă;</i> <i>Congresul Autorităților Locale din Moldova</i>	230 000	Fiecare a zecea comunitate din Republica Moldova avînd o organizație activă de susținere reciprocă a vîrstnicilor

		2.2.3. Documentarea rezultatelor și identificarea practicilor pozitive				
		2.2.4. Instituționalizarea practicilor pozitive prin modificarea legislației				
2.3.	Crearea și extinderea (în baza experienței HelpAge International Moldova) a organizațiilor de suport reciproc al vârstnicilor la nivel local	2.3.1. Desemnarea responsabilului pentru mobilizarea comunității în cadrul autorităților administrației publice locale	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale/ <i>HelpAge International Moldova;</i> <i>Platforma pentru Îmbătrânire Activă;</i> <i>Congresul Autorităților Locale din Moldova</i>	230 000	Fiecare a zecea comunitate din Moldova avînd o organizație activă de susținere reciprocă a vârstnicilor
		2.3.2. Elaborarea și implementarea unui program național de instruire a mobilizatorilor comunitari				
		2.3.3. Acordarea de suport metodologic pentru crearea grupelor de autoajutor al vârstnicilor				
		2.3.4. Crearea rețelei naționale a organizațiilor de ajutor reciproc al vârstnicilor				
2.4.	Implicarea vârstnicilor în activități de voluntariat și dialog intergenerațional	2.4.1. Elaborarea conceptului programului de voluntariat	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării/ <i>Coaliția pentru promovarea legii și activităților de voluntariat</i>	160 000	2500 de vârstnici implicați în voluntariat și dialog intergenerațional
		2.4.2. Identificarea organizațiilor partenere				
		2.4.3. Identificarea voluntarilor vârstnici				
2.5.	Realizarea anuală a programului de granturi pentru mobilizarea vârstnicilor	2.5.1. Elaborarea conceptului programului, dezbateră și adoptarea acestuia	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	1 000 000	Anual, minimum 10 organizații ale vârstnicilor beneficiind de granturi
		2.5.2. Realizarea programului de granturi				
		2.5.3. Evaluarea programului de				

		granturi				
<p>Obiectivul 3. Promovarea dezvoltării economice durabile bazate pe principii echitabile ca răspuns la îmbătrânirea populației</p> <p>Rezultat scontat: consolidarea sustenabilității bugetare a programelor de protecție și asistență socială și a programelor de sănătate de la 0,9% în 2015 până la 0,6% în 2021</p>						
3.1.	Estimarea și integrarea în politici a impactului situației demografice asupra creșterii economice	<p>3.1.1. Estimarea impactului de lungă durată a situației demografice asupra creșterii economice</p> <p>3.1.2. Elaborarea Strategiei naționale de dezvoltare “Moldova 2030”, ținând cont de proiecțiile demografice și impactul acestora asupra creșterii economice</p>	2018	<p>Ministerul Economiei și Infrastructurii;</p> <p>Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale</p> <p>Cancelaria de Stat/ Biroul Național de Statistică;</p> <p>Fondul Națiunilor Unite pentru Populație</p>	40 000	Strategie aprobată și implementată
<p>Obiectivul 4. Ajustarea sistemelor de protecție socială ca răspuns la schimbările demografice și consecințele de ordin social și economic</p> <p>Rezultat scontat: reducerea ratei sărăciei în rândul vârstnicilor prin creșterea nivelului de trai în gospodăriile vârstnicilor și în gospodăriile cu vârstnici de la 57% în 2015 (se referă la ponderea gospodăriilor de vârstnici cu acces la apeduct rețea publică) cu 15% până în 2021</p>						
4.1.	Îmbunătățirea continuă a Programului de ajutor social	<p>4.1.1. Analiza prestațiilor sociale din perspectiva țintirii sărăciei în rândul vârstnicilor și acoperirea necesităților acestora</p> <p>4.1.2. Identificarea celor mai bune practici de țintire a sărăciei prin intermediul prestațiilor sociale</p> <p>4.1.3. Implementarea bunelor practici de țintire maximă a sărăciei la nivel național</p>	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Biroul Național de Statistică	În limitele mijloacelor financiare alocate	Număr de vârstnici aflați sub pragul sărăciei, care nu beneficiază de prestații sociale în baza raportului pe sărăcie în Republica Moldova, redus cu 5% anual
4.2.	Îmbunătățirea continuă a serviciilor sociale prestate vârstnicilor	<p>4.2.1. Identificarea cererii neacoperite la nivel de raion prin cartarea serviciilor sociale</p> <p>4.2.2. Elaborarea cadrului de finanțare a</p>	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; autoritățile administrației publice locale	În limitele mijloacelor financiare alocate	Cerere neacoperită de servicii sociale în rândul vârstnicilor redusă cu 5% anual

		serviciilor sociale pe baza necesităților și planificării pe termen mediu				
<p>Obiectivul 5. Oferirea posibilității ca piețele muncii să răspundă la consecințele economice și sociale ale îmbătrânirii populației</p> <p>Rezultat scontat: creșterea angajării productive a vîrstnicilor pe piața muncii: rata de ocupare în rîndul vîrstnicilor (65+) de la 10% în 2015 la 13% în 2021; b/f (55-64 ani) de la 17,4% la 41,4% în 2021</p>						
5.1.	Testarea practicilor locurilor de muncă prietenoase vîrstnicilor	5.1.1. Elaborarea conceptului locului de muncă prietenos vîrstnicilor 5.1.2. Testarea procedurilor de nediscriminare în 30 de companii 5.1.3. Organizarea Forului național al angajatorilor pentru vîrstnici	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	200 000	Cel puțin 30 de companii care să testeze proceduri de nediscriminare axate pe vîrstnici
5.2.	Integrarea dimensiunii vîrstnicilor în programele de suport și subvenționare a agriculturii	5.2.1. Analiza inegalităților bazate pe vîrstă din agricultură, din programul de subvenții și din programele de susținere a agriculturii	2018	Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	În limitele mijloacelor financiare alocate	Analiză efectuată
		5.2.2. Identificarea celor mai bune practici ale Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de subvenționare prietenoase vîrstnicilor	2019			
5.3.	Informarea vîrstnicilor despre locurile de muncă vacante și condițiile de ocupare a lor	5.3.1. Acordarea asistenței vîrstnicilor adresați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă de a accesa informațiile despre locurile de muncă vacante	2019-2021	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă/ <i>Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova;</i> <i>organizații necomerciale</i>	În limitele mijloacelor financiare alocate	Număr de vîrstnici informați
		5.3.2. Ghidarea și consultarea vîrstnicilor în accesarea locurilor de muncă libere în cadrul Centrului de informare despre piața muncii,				

		tîrgurilor locurilor de muncă				
<p>Obiectivul 6. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții și adaptarea sistemului educațional pentru a preîntîmpina schimbarea condițiilor economice, sociale și demografice</p> <p>Rezultat scontat: creșterea accesului și calității serviciilor de educație și calificare profesională pentru persoanele din grupul de vîrstă 55+ de la 0% în 2017 (pentru anul 2017 referința este considerată zero, deoarece indicatorul va măsura creșterea procentuală în raport cu acest an) pînă la +5% în 2021</p>						
6.1.	Testarea programului de garanție pentru competență (Skill Guarantee) pentru vîrstnici	6.1.1. Elaborarea conceptului Programului	2019-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă/ <i>HelpAge International Moldova</i>	60 000	Cel puțin 1500 de vîrstnici beneficiari ai programului de garanție pentru competențe
		6.1.2. Testarea programului în 5 agenții teritoriale de ocupare a forței de muncă				
		6.1.3. Realizarea studiului de fezabilitate pentru extinderea programului la nivel național				
6.2.	Integrarea perspectivei vîrstnicilor în Strategia de învățare pe tot parcursul vieții	6.2.1. Elaborarea studiului cu privire la necesitățile de instruire ale vîrstnicilor	2018	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării/ <i>HelpAge International Moldova</i>	40 000	Strategie adoptată, cu integrarea perspectivei vîrstnicilor
		6.2.2. Elaborarea Strategiei prin consultarea largă a organizațiilor din domeniu				
6.3.	Formarea cluburilor/centrelor de interese pentru vîrstnici în cadrul bibliotecilor, școlilor, caselor de cultură	6.3.1. Elaborarea ghidului practic de organizare a activităților educaționale informale pentru vîrstnici	2018-2021	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării/ <i>Programul "Novateca"; autoritățile administrației publice locale</i>	180 000	Spațiu și servicii educaționale informale acordate vîrstnicilor de instituții-resursă din 100 de comunități
		6.3.2. Stabilirea memorandumului de înțelegere cu Programul "Novateca"				
		6.3.3. Program de instruire pentru specialiștii instituțiilor-resursă în domeniul educației adulților/vîrstnicilor				
<p>Obiectivul 7. Asigurarea calității vieții la toate vîrstele și menținerea traiului independent, inclusiv a sănătății și a bunăstării</p> <p>Rezultat scontat: creșterea nivelului de sănătate al vîrstnicilor de la 0% în 2017 (pentru anul 2017 referința este considerată zero, deoarece indicatorul va măsura creșterea procentuală în raport cu acest an) pînă la +5% în 2021</p>						

7.1.	Desfășurarea programelor de prevenție în rândul vîrstnicilor, inclusiv al celor de vîrstă prepensionară (în special în ceea ce privește afecțiunile cardiovasculare)	7.1.1. Testarea programelor în 5 unități administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova 7.1.2. Documentarea progreselor și lecțiilor învățate 7.1.3. Elaborarea studiului de fezabilitate 7.1.4. Elaborarea cadrului normativ privind instituționalizarea programelor	2019-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale/ <i>HelpAge International Moldova</i>	650 000	Îmbunătățiri relevante în comportamentul sănătos al vîrstnicilor atestate în cel puțin 3 inițiative de pilotare
7.2.	Testarea programului de integrare mai eficientă a serviciilor sociale și a celor de sănătate	7.2.1. Selectarea unităților administrativ-teritoriale de testare 7.2.2. Elaborarea conceptului programului 7.2.3. Demararea procesului de testare – minimum 2 ani 7.2.4. Elaborarea studiului de cost-beneficiu	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale/ <i>Help Age International Moldova</i>	700 000	Servicii medicale și sociale integrate la un nivel superior în cel puțin 3 dintre unitățile administrativ-teritoriale selectate

Anexa nr.4
la Programul pentru integrarea
problemelor îmbătrînirii în politici

BUGETUL
Planului de acțiuni privind implementarea
principiului îmbătrînirii active (2018-2021)

Acțiuni	Specificații	Cost (MDL)					Acoperire financiară	
		2018	2019	2020	2021	Total	bugetul național	parteneri
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obiectivul 1. Integrarea politicilor de îmbătrînire în toate ramurile de politici cu scopul de a armoniza societatea și economia cu schimbările demografice și a crea o societate pentru toate vîrstele								
1.1. Realizarea programului-suport de integrare în politicile publice sectoriale a	Costuri pentru instruirii (minimum 4 sesiuni), costuri pentru	50 000	30 000	0	0	80 000	0	80 000

perspectivei îmbătrînirii	suportul metodologic (consultant)							
1.2. Realizarea programului-pilot de integrare a perspectivei îmbătrînirii la nivel local	Costuri pentru transport, costuri pentru instruire (minimum 4 sesiuni), costuri pentru suport metodologic	0	40 000	40 000	40 000	120 000	0	120 000
1.3. Ajustarea cadrului normativ cu privire la introducerea în toate politicile sectoriale, inclusiv în cadrul bugetar pe termen mediu, a perspectivei îmbătrînirii	Costuri pentru elaborarea modificărilor legislative și regulatorii, costuri pentru consultarea părților interesate	0	0	0	0	0	0	0
Total la obiectivul 1		50 000	70 000	40 000	40 000	200 000	0	200 000
Obiectivul 2. Asigurarea integrării și participării depline a persoanelor în etate în societate								
2.1. Consolidarea capacităților instituționale ale Platformei pentru Îmbătrînire Activă, în special în domeniile advocacy și analiză a politicilor publice	Costuri pentru instruire (4 sesiuni) și organizarea ședințelor periodice	30 000	30 000	0	0	60 000	0	60 000
2.2. Realizarea inițiativei de consultare a vîrstnicilor la nivel local	Costuri pentru transport, costuri pentru instruire, costuri pentru suportul metodologic	40 000	90 000	60 000	40 000	230 000	30 000	200 000
2.3. Crearea și extinderea (în baza experienței HelpAge International) a organizațiilor de suport reciproc ale vîrstnicilor la nivel local	Costuri pentru transport, costuri pentru instruire, costuri pentru suportul metodologic, costuri pentru organizarea întrunirilor	60 000	60 000	70 000	40 000	230 000	100 000	130 000
2.4. Implicarea vîrstnicilor în activități de voluntariat și dialog intergenerațional	Costuri pentru administrarea programului	40 000	40 000	40 000	40 000	160 000	80 000	80 000

2.5. Realizarea anuală a programului de granturi pentru mobilizarea vîrstnicilor	Alocații anuale pentru programul de granturi	100 000	200 000	300 000	400 000	1 000 000	1 000 000	0
Total la obiectivul 2		270 000	420 000	470 000	520 000	1 680 000	1 210 000	470 000
Obiectivul 3. Promovarea dezvoltării economice durabile bazate pe principii echitabile ca răspuns la îmbătrînirea populației								
3.1. Estimarea și integrarea în politici a impactului situației demografice asupra creșterii economice	Costuri pentru asistență metodologică	40 000	0	0	0	40 000	0	40 000
Total la obiectivul 3		40 000	0	0	0	40 000	0	40 000
Obiectivul 4. Ajustarea sistemelor de protecție socială ca răspuns la schimbările demografice și consecințele lor de ordin social și economic								
4.1. Îmbunătățirea continuă a Programului de ajutor social	Realizarea acțiunilor nu presupune costuri suplimentare	0	0	0	0	0	0	0
4.2. Îmbunătățirea continuă a serviciilor sociale prestate vîrstnicilor	Realizarea acțiunilor nu presupune costuri suplimentare	0	0	0	0	0	0	0
Total la obiectivul 4		0	0	0	0	0	0	0
Obiectivul 5. Oferirea posibilității ca piețele muncii să răspundă la consecințele economice și sociale ale îmbătrînirii populației								
5.1. Testarea practicilor locurilor de muncă prietenoase vîrstnicilor	Costuri pentru organizarea evenimentelor, costuri pentru suportul metodologic	50 000	50 000	50 000	50 000	200 000	50 000	150 000
5.2. Integrarea dimensiunii vîrstnicilor în programele de suport și subvenționare a agriculturii	Costuri pentru suportul metodologic	0	40 000	0	0	40 000	0	40 000
5.3. Informarea vîrstnicilor despre locurile de muncă vacante și condițiile de ocupare a lor	Realizarea acțiunilor nu presupune costuri suplimentare	0	0	0	0	0	0	0
Total la obiectivul 5		50 000	90 000	50 000	50 000	240 000	50 000	190 000
Obiectivul 6. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții și adaptarea sistemului educațional								

pentru a preîntîmpina schimbarea condițiilor economice, sociale și demografice								
6.1. Testarea programului de garanție pentru competență (Skill Guarantee) pentru vîrstnici	Costuri pentru suportul metodologic	0	60 000	0	0	60 000	0	60 000
6.2. Integrarea perspectivei vîrstnicilor în Strategia de învățare pe tot parcursul vieții	Costuri pentru suportul metodologic	40 000	0	0	0	40 000	0	40 000
6.3. Formarea cluburilor/centrelor de interese pentru vîrstnici în cadrul bibliotecilor, școlilor, caselor de cultură	Costuri pentru instruire și organizarea evenimentelor	30 000	50 000	50 000	50 000	180 000	30 000	150 000
Total la obiectivul 6		70 000	110 000	50 000	50 000	280 000	30 000	250 000
Obiectivul 7. Asigurarea calității vieții la toate vîrstele și menținerea traiului independent, inclusiv a sănătății și a bunăstării								
7.1. Desfășurarea programelor de prevenție în rîndul vîrstnicilor, inclusiv al celor de vîrstă prepensionară (în special cu privire la afecțiunile cardiovasculare)	Costuri pentru suportul metodologic, costuri pentru realizarea campaniei	0	250 000	200 000	200 000	650 000	250 000	300 000
7.2. Testarea programului de integrare mai eficientă a serviciilor sociale și a celor de sănătate	Costuri pentru suportul metodologic, costuri de organizare	50 000	150 000	300 000	200 000	700 000	300 000	500 000
Total la obiectivul 7		50 000	400 000	500 000	400 000	1 350 000	550 000	800 000
TOTAL		530 000	1 090 000	1 110 000	1 060 000	3 790 000	1 840 000	1 950 000